

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชนเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร ครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้
วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงาน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงาน ตามการรับรู้ของประชาชนผู้รับบริการในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร
3. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงาน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร
4. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงาน ตามการรับรู้ของประชาชนผู้รับบริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร ทั้งภาครัฐบาล

เอกชน จำนวน 54 คน และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป ที่เข้าร่วมโครงการการศึกษา
 ศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถาม
 ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษานอก
 โรงเรียนด้านอาชีพ ในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร โดยสอบถามจากผู้บริหารและ
 ผู้ปฏิบัติของหน่วยงานที่จัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพ หน่วยงานละ 2 ฉบับ
 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานที่ทั่วไปของหน่วยงาน ได้แก่ ชื่อหน่วยงาน สถานที่ตั้ง
 ของหน่วยงาน ประเภทของหน่วยงาน ภาระหน้าที่ของหน่วยงาน

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ
 ของหน่วยงานในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ
 หน่วยงานในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร สอบถามผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานของ
 หน่วยงาน โดยสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพ
 สำหรับประชาชนเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านการวางแผน
2. ปัญหาด้านการดำเนินงาน
3. ปัญหาด้านการประเมินผล
4. ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์
 จังหวัดชุมพร แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิก ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ประสพ วาตภัย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพตามการ รับรู้ของประชาชน ได้แก่ วิชาที่จัด ระยะเวลา กิจกรรม วิทยากร การประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพตามการรับรู้ ของประชาชนในพื้นที่ประสพวาตภัย 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านการวางแผน
2. ปัญหาด้านการดำเนินงาน
3. ปัญหาด้านการประเมินผล
4. ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงาน ในเขตพื้นที่ ประสพวาตภัย จังหวัดสุพรรณ
2. ปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ 4 ด้าน
 - 2.1 ปัญหาด้านการวางแผน
 - 2.2 ปัญหาด้านการดำเนินงาน
 - 2.3 ปัญหาด้านการประเมินผล
 - 2.4 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีผู้ช่วย 5 คน โดยขอความร่วมมือกับ ครูอาสาสมัคร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชุมพร ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม 2534 ถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2534 เก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ 54 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ได้ 400 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 454 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ใช้การวิเคราะห์ ข้อมูลโดยหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ของฝ่ายแผนและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของ SPSS - x แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงาน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

1.1 สภาพของหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ สรุปผลการวิจัยดังนี้ หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพตั้งอยู่ในพื้นที่ประสบวาทภัย มากกว่านอกพื้นที่ประสบวาทภัย เป็นหน่วยงานของรัฐบาลมากกว่าเอกชน หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพส่วนใหญ่มีภาระกิจด้านการพัฒนาอาชีพทั่วไป ด้านการ เกษตร ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านการศึกษาตามลำดับ

1.2 สภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ในเขต พื้นที่ประสบวาทภัย จังหวัดชุมพร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ หน่วยงานส่วนใหญ่จัดการศึกษา นอกโรงเรียนด้านอาชีพเป็นกิจกรรมหลัก รองลงมาจัดเป็นกิจกรรมรองและกิจกรรมเสริม

วิธีการดำเนินงานมีการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดกิจกรรม และดำเนินการเองทั้งหมด มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมรายได้และลดรายจ่ายในการดำรงชีวิต และเพื่อปรับปรุงการประกอบอาชีพที่อาศัยอยู่แล้วให้ดีขึ้น ระยะเวลาที่จัดจะจัดอบรมระยะสั้น ประชาชนที่มาใช้บริการจะเป็นบุคคลในท้องถิ่น และบริเวณใกล้เคียง งบประมาณเป็นงบปกติ และเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล การประชาสัมพันธ์จะผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เจ้าหน้าที่ราชการ เกษต์ในการจัดกิจกรรม จัดตามความเหมาะสมของท้องถิ่น และความต้องการของประชาชน มีการสำรวจความต้องการของประชาชนก่อนจัดโครงการ และมีเจ้าหน้าที่แนะแนวอาชีพ กิจกรรมที่จัดส่วนมากมีระยะเวลาสั้นกว่า 1 สัปดาห์ จัดในเวลาราชการ วันจันทร์ - ศุกร์ และช่วงที่เกษตรกรว่างจากการทำเกษตร

และในรอบปีที่ผ่านมา (ตุลาคม 2533 - กันยายน 2534) แต่ละหน่วยงานจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียน 10 ครั้งขึ้นไป ประชาชนที่มาใช้บริการของแต่ละหน่วยงานมากกว่า 1,000 คน จากการติดตามผลประชาชนจะนำความรู้ไปใช้เพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครอบครัว จากจำนวนโครงการทั้งหมดโครงการที่มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นคือ โครงการเกี่ยวกับการเกษตรและโครงการที่มีแนวโน้มจะลดลงคือ โครงการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กรรม

1.3 ปัญหาด้านการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงานตามการรับรู้ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติให้เขตพื้นที่ประสพวาศภัย จังหวัดชุมพร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้คือ

1.3.1 ปัญหาด้านการวางแผน ในการจัดโครงการการศึกษา นอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชนเขตพื้นที่ประสพวาศภัย จังหวัดชุมพร ด้านวางแผนในแต่ละเรื่อง ในระดับปานกลางและน้อย ดังนี้คือ

ปัญหาด้านการวางแผนที่ประสบในระดับปานกลาง เรื่อง ตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ หน่วยงานวางแผนการจัดโครงการการศึกษา นอกโรงเรียนด้านอาชีพ สำหรับผู้ประสพวาศภัยโดยมุ่งส่งเสริมอาชีพมากกว่ามุ่งเพิ่มทักษะในการผลิตทาง

การเกษตรหรือส่งเสริมอาชีพใหม่ ๆ ($\bar{x} = 2.74$) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับผู้ประสวาทภักดิ์ทั้งภาครัฐบาล และเอกชน ราชการประสานงาน เพื่อจัดทำแผนร่วมกันทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ (2.65) หน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งภาคราชการและเอกชนกำหนดกลุ่มเป้าหมายซ้ำซ้อนกัน ($\bar{x} = 2.65$) ผู้วางแผนไม่ได้จัดทำแผนของโครงการเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้ประสวาทภักดิ์อย่างครบวงจร ($\bar{x} = 2.50$)

ปัญหาด้านการวางแผนที่ประสบปัญหาในระดับน้อย ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายผู้ประสวาทภักดิ์ ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน โครงการนับตั้งแต่การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การประเมินความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ตลอดจนการทำแผนปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.39$) กำหนดเนื้อหาอาชีพที่จะส่งเสริมประชาชนผู้ประสวาทภักดิ์ โดยขาดการวิเคราะห์ด้านการตลาดและงานอาชีพก่อน ($\bar{x} = 2.33$) วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการจัดโครงการ การศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับผู้ประสวาทภักดิ์ของหน่วยงาน กำหนดไว้ไม่ชัดเจนเพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.15$) แผนงานที่จัดทำขึ้นขาดความชัดเจน ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินโครงการ ($\bar{x} = 2.09$) ผู้บริหารระดับนโยบายของจังหวัดไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาอาชีพสำหรับผู้ประสวาทภักดิ์ ($\bar{x} = 1.98$) ก่อนมีการจัดทำโครงการไม่ได้มีการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{x} = 1.98$) โครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพที่จัดอยู่ในปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับสภาพความจำเป็นของท้องถิ่น ($\bar{x} = 1.83$)

1.3.3 ปัญหาด้านการดำเนินงาน ในการจัดโครงการการศึกษา
นอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับผู้ประสวาทภักดิ์ เขตพื้นที่ประสวาทภักดิ์ จังหวัดสมุทร ประสบ
ปัญหาด้านการดำเนินงานในแต่ละเรื่องในระดับปานกลางและน้อย ดังนี้คือ

ปัญหาด้านการดำเนินงาน ที่ประสบในระดับปานกลาง

เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ชาติบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการจัดกิจกรรม เสริมอีก ๆ 7 ที่กลุ่มเป้าหมายเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 3.02$) วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน การอบรม ไม่เพียงพอต่อความต้องการและมีคุณภาพต่ำ ($\bar{x} = 2.98$) กิจกรรม ผู้สอนมักเน้นเนื้อหาทางทฤษฎีมากเกินไป โดยไม่ส่งเสริมกิจกรรมความรู้อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น การจัดการการตลาด เป็นต้น ($\bar{x} = 2.83$) ชาติวิทยากรหรือผู้สอนที่มีความรู้ความชำนาญด้านเนื้อหาในสาขาวิชาที่กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบ วาดภัยต้องการ ($\bar{x} = 2.81$) กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาดภัยมีอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถ มาเข้าร่วมโครงการได้ เช่น ฐานะยากจน ผู้ปกครองไม่อนุญาต ฯลฯ ($\bar{x} = 2.76$) การประสานการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่มีน้อย ($\bar{x} = 2.72$) การดำเนินการของกิจกรรม/โครงการ ชาติการนิเทศ และประเมินความก้าวหน้าอย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.69$) การนิเทศและการประเมินความก้าวหน้าของการ ปฏิบัติงาน โครงการมักเน้นการตรวจเยี่ยมดูงาน โดยไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ที่เกิดขึ้น ($\bar{x} = 2.65$) ผู้จัดโครงการประชาสัมพันธ์โครงการน้อยมาก ($\bar{x} = 2.65$) การจัดกิจกรรมในโครงการมิได้เห็นการฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ ทำให้กลุ่มเป้าหมาย ผู้ประสบวาดภัยขาดทักษะความชำนาญ ซึ่งนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ($\bar{x} = 2.63$) การจัดกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาดภัยไม่ อ่หากเข้าร่วมโครงการ ($\bar{x} = 2.61$) กลุ่มเป้าหมายส่วนหนึ่งยังมีความเชื่อในวิธีการ คั้งเดิมที่ทำกันมา ไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ($\bar{x} = 2.56$) การบริหารงานโครงการ ส่วนใหญ่รวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ทำให้เจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติขาด ความกระตือรือร้น และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน ($\bar{x} = 2.52$) สื่อ ประชาสัมพันธ์ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาดภัย ($\bar{x} = 2.48$) วิทยากรหรือ ผู้สอน ชาติประสบการณ์และความชำนาญด้านเทคนิควิธีการสอน และถ่ายทอดทักษะด้าน

อาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยโดยเฉพาะ ($\bar{x} = 2.48$) ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสมกับช่วงเวลาของกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัย ($\bar{x} = 2.44$) หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดโครงการการศึกษาของโรงเรียนด้านอาชีพ ไม่เห็นความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบวาทภัย จึงไม่มีการจัดสรรงบประมาณบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์สำหรับโครงการเป็นพิเศษ ($\bar{x} = 2.24$) สถานที่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัย ($\bar{x} = 2.20$) ผู้ปฏิบัติไม่เห็นความสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนจากการประสบวาทภัยอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้น ขาดความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้ได้ผล ($\bar{x} = 1.87$) กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยเข้าร่วมโครงการเพราะถูกเกณฑ์ หรือบังคับมากกว่าสมัครใจ ($\bar{x} = 1.69$)

1.3.3 ปัญหาด้านการประเมินผล ในการจัดโครงการการศึกษาของโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชน เขตพื้นที่ประสบวาทภัย จังหวัดชุมพร ประสบปัญหาด้านการประเมินผลในแต่ละเรื่องในระดับปานกลางและน้อย ดังนี้คือ

ปัญหาด้านการประเมินผลที่ประสบในระดับปานกลาง

เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการติดตามผล กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยที่เคยเข้าร่วมโครงการ ($\bar{x} = 3.31$) ขาดยานพาหนะในการติดตามผลและประเมินผลโครงการ ($\bar{x} = 3.31$) สถานที่ที่จะไปควบคุมติดตามผลอยู่ไกล การคมนาคมไม่สะดวก ($\bar{x} = 3.00$) กลุ่มเป้าหมายไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{x} = 2.96$) ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ไม่ยอมรับว่าการดำเนินงานของตนมีข้อบกพร่อง ซึ่งควรแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{x} = 2.93$) การประเมินโครงการการศึกษาของโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชนที่ประสบวาทภัยมีการประเมินด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ ($\bar{x} = 2.93$) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการประเมินผลโครงการการศึกษาของโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชนที่ประสบวาทภัย ($\bar{x} = 2.91$) ขาดการติดตามผลกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยที่เคยเข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 2.69$) ไม่มีการนำ

ผลการประเมินโครงการมาใช้ในการพัฒนาการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียน ด้าน
อาชีวะสำหรับประชาชนผู้ประสวาศภัยในครั้งต่อไป ($\bar{x} = 2.69$)

ปัญหาด้านการประเมินผลที่ประสบในระดับน้อย ได้แก่
หน่วยงาน/ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ ไม่ให้ความสำคัญในการทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา
และปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{x} = 2.41$)

1.3.4 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ในการจัดโครงการ
การศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีวะ สำหรับประชาชนเขตนี้ที่ประสบวาศภัย จังหวัดสมุทร
ประสบปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ในแต่ละเรื่องในระดับ มาก และปานกลาง
ดังนี้คือ

ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่องที่ประสบในระดับมาก
ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายผู้ประสวาศภัยประสบปัญหาในการริเริ่มประกอบอาชีพที่ได้รับการฝึก
อบรมจากโครงการ เช่น ขาดเงินทุน ขาดตลาด ขาดความมั่นใจ ($\bar{x} = 3.74$)

ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่องที่ประสบปัญหาในระดับ
ปานกลางเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายผู้ประสวาศภัย ไม่ได้นำทักษะ
ความรู้ที่ได้จากโครงการมาใช้ประโยชน์ ($\bar{x} = 3.00$) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความ
ชำนาญด้านการแนะแนวอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายผู้ประสวาศภัย ($\bar{x} = 2.98$) ขาดการ
สนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่อเนื่องหรือส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพ สำหรับประชาชนที่ประสบวาศภัย ($\bar{x} = 2.93$) ขาดการแนะแนวอาชีพแก่
กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 2.67$) โครงการการศึกษาออก
โรงเรียนด้านอาชีวะสำหรับประชาชนผู้ประสวาศภัยที่จัดขึ้นไม่มีกิจกรรมต่อเนื่องใดอีก
($\bar{x} = 2.61$)

2. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชนผู้ประสพวาทภัย จังหวัดชุมพร ตามการรับรู้ของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ แบ่งเป็น 3 ตอน

2.1 สภาพภาพของประชาชนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ผู้ที่เข้าร่วมโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ เพศหญิงมีมากกว่าเพศชาย อยู่ในระหว่างอายุ 26 - 37 ปีมากที่สุด รองลง 38 - 49 ปี ขนาดจำนวนสมาชิก 4 - 6 คน สมรสแล้วมากที่สุด รองลงมาโสด จบการศึกษาประถมศึกษามากที่สุด รองลงมามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จะเข้าร่วมกิจกรรม / โครงการด้านอาชีพ 1 - 2 ครั้ง อาชีพที่ทำอยู่ เพาะปลูกมากที่สุด รองลงมาเลี้ยงสัตว์ ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ 10 ปีขึ้นไป รายได้ของครอบครัว 1,000 - 3,000 บาท ส่วนใหญ่ตัวบ้านเรือนอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

2.2 สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ในเขตพื้นที่ประสพวาทภัย จังหวัดชุมพร ตามการรับรู้ของประชาชนผู้เข้าโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา (ต.ค. 33 - ก.ธ. 34) ในหมู่บ้านจะมีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ อาชีพที่จัดมากที่สุดคือ ช่างศิลปหัตถกรรม รองลงมาคือ เพาะปลูก ประชาชนสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ ระยะเวลาที่จัด 1-30 ชั่วโมง จันทร์ - ศุกร์ ตอนกลางวัน ช่วงเวลาที่เหมาะสมกับประชาชนคือช่วงว่างจากการทำเกษตร ได้ทราบข่าวการจัดโครงการด้านอาชีพจากผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และเพื่อนบ้าน การประชาสัมพันธ์ทั่วถึง ก่อนจัดโครงการได้มีการสำรวจความต้องการของประชาชน และติดตามผลโครงการ ประชาชนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมโครงการ บุคลากรที่จัดโครงการ มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพนั้น ๆ มาก มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีเทคนิควิธีการสอนดี

2.3 ปัญหาด้านการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชน เขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร ตามการรับรู้ของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ การศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพ สรุปลผลการวิจัยดังนี้คือ

2.3.1 ปัญหาด้านการวางแผน ในการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชน เขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร ตามการรับรู้ของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านการวางแผนในแต่ละเรื่องในระดับปานกลาง และน้อย ดังนี้คือ

ปัญหาด้านการวางแผนในระดับปานกลาง เรียงความลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ผู้จัดโครงการกำหนดเนื้อหาวิชาขึ้นที่ส่งเสริมประชาชนผู้ประจวบคีรีขันธ์ โดยขาดการวิเคราะห์ด้านการตลาดและงานอาชีพก่อน ($\bar{x} = 3.43$) ผู้จัดโครงการมักวางแผนการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชนผู้ประจวบคีรีขันธ์ โดยมุ่งส่งเสริมอาชีพเดิมมากกว่าเพิ่มทักษะในการส่งเสริมอาชีพใหม่ ๆ ($\bar{x} = 2.92$) ผู้วางแผนไม่ได้จัดทำแผนงานของโครงการเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับประชาชนผู้ประจวบคีรีขันธ์อย่างครบวงจร ($\bar{x} = 2.84$) กลุ่มเป้าหมายผู้ประจวบคีรีขันธ์กับผู้นำท้องถิ่นไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการนับตั้งแต่กำหนดกลุ่มเป้าหมาย การประเมินความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{x} = 2.68$) ผู้บริหารระดับนโยบายของจังหวัดไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาอาชีพสำหรับผู้ประจวบคีรีขันธ์ ($\bar{x} = 2.67$) หน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งภาครัฐบาลและเอกชน กำหนดกลุ่มเป้าหมายซ้ำซ้อนกัน ($\bar{x} = 2.64$) ผู้จัดโครงการไม่เห็นความสำคัญในการสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนที่ประจวบคีรีขันธ์ก่อนจัดโครงการ ($\bar{x} = 2.63$)

ปัญหาด้านการวางแผนตามการรับรู้ของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการในระดับน้อย ได้แก่ ผู้จัดโครงการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมาย โดยคำนึงถึงความสะดวกในการปฏิบัติงานมากกว่าความต้องการที่แท้จริงของประชาชนที่

ประสพวาทภัย ($\bar{x} = 2.45$) โครงการการศึกษาหนอกรโรงเรียนด้านอาชีวะที่จัดอยู่ในปัจจุบัน ไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายผู้ประสพวาทภัย ($\bar{x} = 2.25$)

2.3.2 ปัญหาด้านการดำเนินงาน ในการจัดโครงการการศึกษาหนอกรโรงเรียนด้านอาชีวะสำหรับประชาชน เขตพื้นที่ประสพวาทภัย จังหวัดชุมพร ตามการรับรู้ของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านการดำเนินงานในแต่ละเรื่องในระดับปานกลาง และน้อย ดังนี้คือ

ปัญหาด้านการดำเนินงานในระดับปานกลาง เรื่องตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ วิทยากรหรือผู้สอนมักเน้นทักษะด้านอาชีพเท่านั้น โดยไม่ได้ส่งเสริมกิจกรรมความรู้อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น การจัดการ การตลาด ($\bar{x} = 3.12$) การสลับเปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.05$) หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดโครงการการศึกษาหนอกรโรงเรียนด้านอาชีวะไม่เห็นความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสพวาทภัย จึงไม่มีการจัดสรรงบประมาณบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์สำหรับโครงการเป็นพิเศษ ($\bar{x} = 3.03$) การจัดกิจกรรม/โครงการขาดการนิเทศและประเมินความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.79$) การจัดกิจกรรมตามโครงการมิได้เน้นการปฏิบัติอย่างเพียงพอ ทำให้กลุ่มเป้าหมายผู้ประสพวาทภัยขาดทักษะความชำนาญ ซึ่งจะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 2.73$) วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การอบรม การดำเนินโครงการมีไม่เพียงพอต่อความต้องการและมีคุณภาพต่ำ ($\bar{x} = 2.71$) ผู้ปฏิบัติไม่เห็นความสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนจากการประสพวาทภัยอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้น ขาดความตั้งใจในการทำงานให้ได้ผล ($\bar{x} = 2.63$) วิทยากรหรือผู้สอนขาดประสบการณ์และความชำนาญด้านเทคนิควิธีการสอนและถ่ายทอดทักษะด้านอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายผู้ประสพวาทภัยโดยเฉพาะ ($\bar{x} = 2.53$) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการจัดกิจกรรมเสมออื่น ๆ ให้กลุ่มเป้าหมายเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 2.52$)

ปัญหาคำถามการดำเนินการตามการรับรู้ของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการในระดับน้อย ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยมือสมัครทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ เช่น ฐานะยากจน ผู้ปกครองไม่อนุญาต ($\bar{x} = 2.24$) ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้ประสบวาทภัย ($\bar{x} = 2.19$) สื่อประชาสัมพันธ์ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัย ($\bar{x} = 2.06$) ผู้จัดโครงการประชาสัมพันธ์โครงการน้อยมาก ($\bar{x} = 1.90$) สถานที่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัย ($\bar{x} = 1.87$) กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยมาเข้าร่วมโครงการเพราะถูกเกณฑ์หรือบังคับมากกว่าสมัครใจ ($\bar{x} = 1.63$)

2.3.3 ปัญหาคำถามการประเมินผล ในการจัดโครงการการศึกษา นอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชน เขตพื้นที่ประสบวาทภัย จังหวัดชุมพร ตามการรับรู้ของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ คำถามการประเมินผล ในระดับปานกลาง ดังนี้คือ

ปัญหาคำถามการประเมินผลในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{x} = 3.27$) หน่วยงาน/ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ไม่ให้ความสำคัญในการทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา แล้วปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{x} = 2.93$) ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ ไม่ยอมรับว่าการดำเนินงานของตนมีข้อบกพร่อง ($\bar{x} = 2.87$) ขาดการติดตามกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยที่เคยเข้าร่วมโครงการ ($\bar{x} = 2.78$) การดำเนินโครงการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ สำหรับประชาชน เขตพื้นที่ประสบวาทภัยมักประเมินด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ ($\bar{x} = 2.58$)

2.3.4 ปัญหาคำถามการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ในการจัดโครงการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชน เขตพื้นที่ประสบวาทภัย จังหวัดชุมพร ตามการรับรู้ของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ คำถามการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ในระดับ มาก ปานกลาง และน้อย ดังนี้คือ

ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่องในระดับมาก คือ กลุ่ม
เป้าหมายผู้ประสบปัญหาในการริเริ่มประกอบอาชีพ ที่ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการ เช่น
ขาดเงินทุน ขาดความมั่นใจ ($\bar{x} = 3.52$)

ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่องในระดับปานกลางเรียง
ตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ขาดความร่วมมือตั้งศูนย์และจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตการ
เกษตรในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.12$) ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัด
กิจกรรมต่อเนื่องหรือส่งเสริมอาชีพสำหรับประชาชนที่ประสบวาทภัย ($\bar{x} = 3.05$) โครงการ
การศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ สำหรับประชาชนผู้ประสบวาทภัยที่จัดขึ้นไม่มีกิจกรรม
ต่อเนื่องอื่นใดอีก ($\bar{x} = 2.78$) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการแนะแนวอาชีพ
แก่กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัย ($\bar{x} = 2.74$) ขาดการแนะแนวอาชีพ แก่กลุ่มเป้าหมายที่
เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 2.53$)

ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่องในระดับน้อย ได้แก่
ขาดการรวมกลุ่มผู้สนใจในอาชีพต่าง ๆ และจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ ($\bar{x} = 2.40$) กลุ่มตัวอย่าง
ผู้ประสบวาทภัยไม่ได้นำทักษะความรู้ที่ได้รับจากโครงการมาใช้ประโยชน์ ($\bar{x} = 1.97$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพตามการรับรู้
ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มคือ ผู้บริหารผู้ปฏิบัติ และประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้
มองเห็นภาพชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอในเรื่องต่อไปนี้

ผลการวิจัยหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในเขตพื้นที่ประสบ
วาทภัย จังหวัดชุมพร พบว่ามีหน่วยงานของรัฐบาลมากกว่าเอกชน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า เป็น
นโยบายของรัฐบาลในการระดมกำลังทรัพยากรของ 6 หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการพัฒนา
ชนบท ในการฟื้นฟูความเป็นอยู่ ตลอดจนประกอบอาชีพของประชาชนที่ประสบวาทภัย ส่วน

หน่วยงานเอกชนเป็นเพียงหน่วยงานเสริม ประกอบกับหน่วยงานของรัฐบาลเป็นหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ประสบวาทภัยที่สามารถที่จะทราบสภาพและปัญหาของประชาชนในพื้นที่ประสบวาทภัยได้เป็นอย่างดี

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในเขตพื้นที่ประสบวาทภัย จังหวัดชุมพร จากการวิจัยพบว่า ส่วนมากมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมรายได้และลดรายจ่ายในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เมื่อประชาชนประสบวาทภัยบ้านเรือน ทรัพย์สิน พื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหาย หน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปให้ความรู้ก็เพื่อให้ประชาชนสามารถมีรายได้เสริมชั่วขณะที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูอาชีพหลัก พวกไม้ผล ไม้ยืนต้น ซึ่งต้องใช้เวลานาน

ผลการวิจัยงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในเขตพื้นที่ประสบวาทภัย จังหวัดชุมพร จากการวิจัยพบว่า ใช้งบประมาณปกติและเงินพิเศษช่วยเหลือจากรัฐบาล ทั้งนี้เนื่องจากหลังประสบวาทภัยแล้ว จังหวัดชุมพรเป็นพื้นที่เร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข รัฐบาลจึงได้อนุมัติเงินงบประมาณและเงินช่วยเหลือพิเศษ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ในการฟื้นฟูบูรณะและนิคมจังหวัดชุมพรหลังประสบวาทภัย ให้กลับสู่สภาพเดิมโดยเร็ว

ผลการวิจัยประชาชนที่เข้าร่วมโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ในเขตพื้นที่ประสบวาทภัย จังหวัดชุมพร จากการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เหตุที่เพศชายเข้าร่วมโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพน้อย เพราะเพศชายเป็นหัวหน้าครอบครัวต้องออกไปทำงานนอกพื้นที่ และมีการอพยพย้ายที่อยู่เพื่อการประกอบอาชีพ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ประสบวาทภัยเป็นเพศหญิง ซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรและทำงานบ้าน จึงมีโอกาสร่วมรับการอบรมโครงการด้านอาชีพที่จัดในพื้นที่มากกว่าเพศชาย และประกอบการอบรมอาชีพส่วนใหญ่ที่จัดในพื้นที่ประสบวาทภัย ส่วนใหญ่เป็นวิชาชีพทางศิลปหัตถกรรม ซึ่งเป็นงานที่ใช้เวลาในการฝึกอบรมระยะสั้น ๆ และสามารถเสริมรายได้และ

ลดรายจ่ายในการดำรงชีวิต ซึ่งเหมาะสมกับเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสุรี จุติกุล ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สภาพและปัญหาปัจจุบันในการจัดการศึกษาอาชีพพระสะล้นพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพตาม การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติและกลุ่มประชาชน ที่พบว่า โครงการเกี่ยวกับการเกษตรมีแนวโน้มจะมีโครงการเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์ ที่ปรากฏ กล่าวคือ หลังจากชุมนุมพระสรวาตภัยแล้วยอมเป็นที่ประจักษ์แก่สาธาประชาชน ชาวไทยทั่วไปทั้งพบเห็นด้วยตนเอง หรือพบเห็นจากสื่อโทรทัศน์ หรือได้รับข่าวสารจากทาง วิทยุ ที่ว่าจังหวัดชุมพรเมื่อประสวาทภัยนั้น นอกจากบ้านเรือนจะนั่งเสียหาย ตัดต้นไม้ พันธุ์ไม้ เกษตรกรรมทั้งหลายยอมเสียหายถูกทำลายด้วยแน่นอน ดังนั้นทั้งผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติ ตลอดจนประชาชนจึงต้องการให้มีโครงการเกี่ยวกับเกษตรกรรมมากขึ้น ขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มต่างเห็นสอดคล้องว่า โครงการเกี่ยวกับพาณิชย์กรรมมีแนวโน้มจะ ลดลง ซึ่งก็สอดคล้องกับความเป็นจริงอีกเช่นเดียวกันที่เมื่อเกษตรกรรมเสียหายมาก ผลผลิต ทางการเกษตรก็ย่อมจะลดน้อยลง ดังนั้นพาณิชย์กรรมจึงอาจจะลดปริมาณลง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพตามการรับรู้ของ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติและประชาชนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการวางแผน 2) ปัญหาด้าน การดำเนินงาน 3) ปัญหาด้านการประเมินผล และ 4) ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้าน อาชีพต่างเห็นพ้องต้องกันว่าประสบปัญหาทุกด้าน และทุกข้อกระทง ซึ่งส่วนมากปัญหาจะอยู่ใน ระดับปานกลางและน้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นผลมาจากความเชื่อ และการนับถือศาสนาพุทธของ ประชาชนจังหวัดชุมพรที่เชื่อในพุทธศาสนาที่กล่าวว่า "มีชฌิมาปฏิบัติ" หรือการเดินทาง สายกลาง เมื่อประสบปัญหาจากวาทภัยแล้ว จึงพยายามมองปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาทาง

การจัดการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพอยู่ในเกณฑ์กลาง ๆ ไม่มองในระดับรุนแรงหรือหนักหนา

จะมีเพียงปัญหาข้อกระทงเดียว ที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติและประชาชน เห็นสอดคล้องว่าประสบปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ข้อกระทงเรื่อง "กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยประสบปัญหาในการริเริ่มประกอบอาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการ เช่น ขาดเงินทุน ขาดตลาด ขาดความมั่นใจ" ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาเสมอของการจัดโครงการหรือกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพหลาย ๆ โครงการ มักประสบปัญหาเกี่ยวกับขาดเงินทุน ขาดตลาด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสุรี จุติกุล ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหาปัจจุบันในการจัดการศึกษาอาชีพระยะสั้นที่พบว่า การอบรมระยะสั้นพอนำไปประกอบอาชีพและได้ลงทุนไปแล้วไม่สามารถขายผลผลิตได้ ซึ่งทำให้ขาดเงินทุน และของ สุมาลี ปิตซานนท์ ซึ่งพบว่าหน่วยงานฝึกบางแห่งต้องการรับผิดชอบการฝึกเท่านั้น แต่ไม่สนใจต่อตลาดแรงงานเท่าที่ควร ส่วนในเรื่องของความมั่นใจพบว่า ประชาชนยังขาดขวัญและกำลังใจในการเริ่มประกอบอาชีพ ประกอบกับการสูญเสียทรัพย์สินและชีวิตของคนในครอบครัว ถึงแม้ว่าจะได้รับการอบรมอาชีพ ได้รับความช่วยเหลือจากราชการก็ยังไม่สามารถสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นได้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านการวางแผน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปัญหาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชนผู้ประสบวาทภัยจังหวัดชุมพร ในรายละเอียดแต่ละด้านแล้วพบว่า ในส่วนของปัญหาด้านการวางแผน ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติเห็นว่าเป็นปัญหาอันดับแรกคือ "หน่วยงานวางแผนการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชนผู้ประสบวาทภัยโดยมุ่งส่งเสริมอาชีพมากกว่ามุ่งเน้นทักษะในการผลิตทางการเกษตร หรือส่งเสริมอาชีพใหม่ ๆ" ซึ่งโดยทั่วไปจากการจัดการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชนในอดีต

ที่ผ่านมาพบว่า หน่วยงานต่าง ๆ มุ่งเน้นเนื้อหาอาชีพด้านเกษตรกรรมและหัตถกรรมเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่ประชาชนจะไม่ได้ใช้ในการประกอบอาชีพ นอกจากจะใช้ในชีวิตประจำวันหรือ ช่วยลดรายจ่ายภายในครอบครัว หลักสูตรการฝึกอาชีพทั้งที่เป็นหน่วยงานรัฐบาลและองค์กร เอกชนจัดการศึกษาในโรงเรียนด้านอาชีพ โดยมุ่งเน้นแต่บทบาทแม่บ้าน เช่น ทำอาหาร เสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า ประดิษฐ์ดอกไม้ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2524) แต่ในปัจจุบันได้ เกิดแนวคิดในการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนด้านอาชีพลักษณะใหม่ขึ้นคือ โครงการ การศึกษาในโรงเรียนด้านอาชีพควรมุ่งเน้นทักษะในการผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มพูน รายได้ของครอบครัว ซึ่งมีอาชีพหลักทางการเกษตรอยู่แล้ว

ส่วนประชาชนประสบปัญหาด้านการวางแผนในเรื่อง "ผู้จัดโครงการมักกำหนด เนื้อหาวิชาที่ส่งเสริมประชาชนผู้ประสบภัย คือ วิชาการวิเคราะห์ด้านการตลาดและ งานอาชีพก่อน" ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการคือ หลังจากเข้ารับ การอบรมด้านอาชีพจากหน่วยงานแล้ว เมื่อนำไปประกอบอาชีพจะมีปัญหาในเรื่องของการตลาด การขายผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2523 ว่า การจัดโครงการส่งเสริมอาชีพไม่ต่อเนื่องและครบวงจร วิชาการวิเคราะห์ด้าน การตลาดก่อนทำการส่งเสริม ดังนั้น หน่วยงานการศึกษาในโรงเรียนควรตระหนักถึงปัญหา นี้ให้มากและพยายามมุ่งหาตลาดให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย หลังจากจัดโครงการศึกษาใน วิทยาลัยด้านอาชีพใด ๆ แล้ว

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านการดำเนินงาน จากการถามกลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ พบว่าประสบปัญหาอันดับแรกในเรื่อง "ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการจัดกิจกรรม เสริมอื่น ๆ ให้กลุ่มเป้าหมายเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ" ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ สำคัญคือ เมื่อหลังจากประสบวาทภัย ประชาชนได้รับการเดือดร้อนเป็นอย่างมาก หน่วยงาน ต่าง ๆ ก็พยายามให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ประชาชนได้ช่วยเหลือตัวเองให้เร็วขึ้น แต่ก็ยัง ประสบปัญหาในเรื่องของการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการจัดกิจกรรมเสริม

อื่น ให้กลุ่มเป้าหมายเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ คือ นอกจากให้ความรู้ทักษะอาชีพแล้ว ควรจะสอนหรือเห็นให้ประชาชนสามารถที่จะนำไปใช้ได้จริงในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันหรือใช้ในการทำมาหากินได้

ส่วนประชาชนประสบปัญหาด้านการดำเนินการอันดับแรกในเรื่อง "วิชาการหรือผู้สอนมักเน้นทักษะอาชีพเท่านั้น โดยไม่ได้ส่งเสริมกิจกรรมความรู้อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น การจัดการการตลาด" ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไป การฝึกอาชีพเป็นไปในทางไม่เอื้ออำนวยในอาชีพที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ เนื่องจากผู้ฝึกอาชีพขาดความรู้ความสามารถในเรื่องของการจัดการและการตลาด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของบุญถมแสงเพชร เรื่องสภาพการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจไว้ว่า ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการตลาด

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านการประเมินผลที่กลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติเห็นว่า เป็นปัญหาอันดับแรก คือ การขาดแคลนงบประมาณในการติดตามเป้าหมายที่เคยเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในพื้นที่ประสบวาทภัยจังหวัดชุมพรมีโครงการจำนวนมากที่ต้องใช้เงินงบประมาณ เพื่อจัดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วยการจัดการศึกษา การฝึกอบบรมอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ กัน และเมื่อจัดโครงการศึกษา โครงการฝึกอบรม ฯลฯ ให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายแล้ว มักจะยุติขั้นการให้การฝึกอบรม การให้ความรู้โดยไม่ได้จัดสรรเงินงบประมาณไว้สำหรับการติดตามผล เนื่องจากการมีเงินงบประมาณจำกัด ซึ่งในเรื่องนี้ ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า ระบบการรายงานการติดตามผลและการควบคุมโครงการพัฒนาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ระบบราชการไม่ได้สนใจอย่างจริงจังเมื่อโครงการดำเนินการ

ไปแล้วก็แล้วกันไป จะเป็นประโยชน์มากน้อยต่อประชาชนเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ขอให้ทำตามที่
เจ้าสังกัดสั่งแล้วก็ใช้ได้

จากข้อค้นพบนี้ ผู้จัดโครงการศึกษานอกโรงเรียนทั้งหลาย ควรจะนั่งสังวรพิจารณา
เมื่อจะจัดโครงการศึกษาใด ๆ ควรจัดสรรเงินไว้บางส่วนเพื่อติดตามผลที่เกิดขึ้นหลังจาก
โครงการสิ้นสุดลงแล้วเพื่อจะได้ทราบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้
เพียงไร เพื่อจะได้ไม่ทำให้เงินงบประมาณสูญเสียเปล่า ถ้าโครงการศึกษานอกโรงเรียนที่
จัดขึ้นนั้น ผู้เข้าร่วมโครงการไม่สามารถนำไปใช้สอยได้ จะได้ไม่ติดต่อไปอีกหรือถ้าจะจัด
อีก ก็ควรจะได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพของประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ปัญหาด้านการประเมินผลที่กลุ่มประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการพบว่า เป็นปัญหา
อันดับแรก ได้แก่ "กลุ่มเป้าหมายผู้ประสบวาทภัยไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล" ซึ่ง
กิจกรรมนี้ส่วนใหญ่จะถูกทะเลาะเลยจากผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติโครงการเกือบทุกหน่วยงาน มีหลายครั้ง
ที่ผู้วิจัยได้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษานอก
โรงเรียน เช่น โครงการประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษ จัดโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนึ่งไม่ได้
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมพิจารณาตัดสินว่า ผู้เรียนทำไม่ได้ตรงไหน ควรจะปรับปรุง
ตนเองอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการนิยามผลการวิจัยข้างต้นเกี่ยวกับสภาพปัญหา การจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนด้านอาชีพ สำหรับประชาชนเขตพื้นที่ประสบวาทภัย จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยมีข้อ
เสนอแนะดังนี้

1. ในการจัดโครงการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับประชาชน
ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติควรวางแผนการประกอบอาชีพให้ครบวงจรโดยมีการวิเคราะห์ด้านการ

ตลาดก่อนทำการส่งเสริม เพื่อแก้ปัญหาผู้เข้าร่วมโครงการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปประกอบอาชีพจะได้มีตลาดรองรับ

2. หน่วยงานที่จัดทำโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ควรจัดสรรงบประมาณไว้ส่วนหนึ่งสำหรับกิจกรรมประเมินผล เพื่อจะได้ติดตามผลกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ได้หรือไม่ มีอุปสรรคปัญหาอะไรบ้างหลังจากได้นำความรู้ที่ได้รับการอบรมไปใช้

3. การดำเนินงานโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำโครงการ เพื่อจะได้ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และจะได้จัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

4. ควรจะมีการประเมินผลโครงการให้ครบทั้ง 3 ขั้นตอน คือ 1) ก่อนทำโครงการ เพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชน 2) ขณะทำโครงการเพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุง 3) สิ้นสุดโครงการ เพื่อสรุปผลโครงการ

5. ควรมีการระดมบุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถเป็นพิเศษในการฝึกอบรมเพื่อจัดกิจกรรมต่อเนื่องและชี้ช่องทางให้ประชาชนสามารถนำความรู้ที่ได้รับฝึกอบรมไปใช้ในประกอบอาชีพและหารายได้เสริมที่เกี่ยวข้องควรอบรมทักษะความรู้ต่าง ๆ เช่น ด้านการตลาด การสหกรณ์ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถประกอบอาชีพและช่วยเหลือตัวเองได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เมื่อมีภัยใด ๆ เกิดขึ้นกับประชาชนที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตและมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น วิกฤติ อุทกภัย ควรจะมีการศึกษาวิจัยสภาพ

ปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่นั้น ๆ โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพเพื่อจะ
ได้จัดโครงการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของประชาชน

2. การวิจัยนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ด้านอาชีพ สำหรับประชาชนเขตพื้นที่ประสวาทภัย จังหวัดชุมพร ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการ
นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพให้สอดคล้องกับ
สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนเขตพื้นที่ประสวาทภัย จังหวัดชุมพร ซึ่งควรทำ
ในจังหวัดอื่น ๆ ที่ประสบภัยอื่น ๆ เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราชและสุราษฎร์ธานี เมื่อสมัย
ประสบอุทกภัย ในปี พ.ศ. 2531 หรือจังหวัดอื่นใดที่อาจประสบภัยร้ายแรงอื่น ๆ ในอนาคต